

ΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΕΣ

TOY PAUL ADAM

Η
ΕΥΣΕΒΕΣΤΑΤΗ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΕΙΡΗΝΗ

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

Σε λίγο φάνηκαν κι' οι στρατιώτες της ανακτορικής φρουράς, που έτρεχαν με τὰ σπαθιά τους γυμνά.

Ή άγριες κραυγές, που άντηχούσαν τώρα από παντού, τρώμαζαν τούς πατέρες της έκκλησίας.

Ή Ειρήνη χλώμιασε και τού κάκου προσπάθησε να έπιθάλη την τάξι.

Τέλος η πόρτες παραβιάστηκαν και οι επαναστάται μπήκαν μέσα άπειλητικοί, φωνάζοντας ότι δεν θα έπέτρεπαν καμμία άσέβειχ στη μνήμη των νεκρών αυτοκρατόρων, οι όποιοί είχαν άπαγορεύσει η λατρεία των εικόνων.

Έτσι η σύνοδος διαλύθηκε. Ή Ειρήνη, διατηρώντας την ψυχραιμία της, άγέρωχη και γυναικα περιφρονησεως, βγήκε μαζύ με τού γιού της.

Στό πέραςμά της κάθε κραυγή, κάθε άπειλή σώπασε. Τό θάρρος της τάραξε τούς επαναστάται, ό όποιοί, μετά η άναχώρησί της, έξεμάνησαν πάλι κι' άρχισαν να βρίζουν τόν Πατριάρχη.

Όταν ξαναγύρισε στό παλάτι, η Ειρήνη δεν έχασε τόν καιρό της ό μάταιες άντεγκλήσεις. Δεν θέλησε καν να φέρη στούς άντιπάλους της μιάν άντίδραση, η όποία θα ήταν επικίνδυνη τώρα που οι επαναστατημένοι στρατιώτες θριάμβευαν.

Μά σε λίγο μιá φήμη κυκλοφόρησε στην πόλι: Οι Σαρακηνοί είχαν εισβάλει στις Άσιατικές έπαρχίες. Ή ειδήσεις που έφταναν σε κάθε στιγμή στό παλάτι κι' η όποίες άνακοινωνόντουσαν άμέσως στό κοινό, σημειωναν την πρόοδο των έπιδωμένων.

Οι κήρυκες, στις πλατείες της πόλεως, διαλαλούσαν σε όλους τόν τρομερό κίνδυνο. Συγχρόνως τὰ στρατεύματα άρχισαν να περνούν τό Βόσπορο και να διευθύνονται στό μέτωπο των έπιχειρήσεων. Ό νεαρός αυτοκράτωρ Κωνσταντίνος άνέλαβε την άρχιστρατηγία κι' έφυγε μαζί με τὰ έκλεκτότερα σώματα τού στρατού και με την ανακτορική φρουρά, η όποία πρό όλίγων άκόμα ήμερών είχε επαναστατήσει.

Ό Κωνσταντίνος, ένθουσιασμένος με την άπόρροπη αυτή σημασία που έβρισαν στό πρόσωπό του, έπέστειψε τὰ πράγματα. Καί τράθηξε για τή Βιθυνία.

Έτσι στην πρωτεύουσα δεν έμεινε καθόλου στρατός. Τότε ο Σταυράκιος, ό όποιος βρισκόταν έπικεφαλής των στρατευμάτων της Θράκης, έπρότεινε στούς άζιωματικούς του ν' αναλάβουν την φρουρά των αυτοκρατόρων.

Έκείνοι, ένθουσιασμένοι για τόν καινούργιο τους αυτό τίτλο και για τή σύγχρονη αύξηση του μισθού τους, όχι μόνο δέχτηκαν, αλλά κι' έψαφιν πείνα να είνε οικονομία, για να εύχρηστησουν την αυτοκράτειρα. Έφτασαν λοιπόν στην πρωτεύουσα και κατέλαβαν τούς στρατώνες της ανακτορικής φρουράς, η όποία βρισκόταν σκορπισμένη στα στρατόπεδα της Άσίας.

Συγχρόνως, άνηγγέλη ότι οι Σαρακηνοί είχαν ύποχωρήσει έφρηνικά, έγκαταλείποντας τόν πόλεμο. Ό νεαρός αυτοκράτωρ Κωνσταντίνος, και τό έπιτελετό του ξαναγύρισαν τότε στην πρωτεύουσα, έγκαταλείποντας τὰ στρατεύματα που άποτελούντο από εικονομάχους, χωρίς τρόφιμα, στις νότιες έπαρχίες της αυτοκρατορίας.

Έτσι, χάρις στό μακιαβελικό αυτό τέχνασμα της Ειρήνης, τό Βυζάντιο βρέθηκε όπο την κυριαρχία των θρόνων. Οι εικονοκλάσταί, πιασμένοι στην παγίδα της αυτοκρατορίας, θ' άναγκαζόντουσαν να καταθέσουν τὰ όπλα.

Και πράγματι, η Ειρήνη μ' ένα διάταγμά της, άπέλυσε όλο αυτό τό στρατό. Οι στρατιώτες, χωρίς χρήματα, πείνα, χωρίς τρόφιμα, διαλύθηκαν, αναζητώντας ένα άσλο σίγουρο. Δύο βδομάδες κατόπι μιá αυτοκρατορική διαταγή, έξώριζε από τό

Βυζάντιο όλους τούς άζιωματικούς τους, τις οικογένεές τους και τούς ύπηρέτες τους. Ό πανικός τού δόθεν κινδύνου των Σαρακηνών, τόν όποιο είχε δημιουργήσει η Ειρήνη, την είχε άπαλλάξει από τούς πιο επικινδυνούς της έχθρούς.

Ή έξυτη αυτή γυναίκα δεν άφησε να περάση καιρός για να έκμεταλλευθή την νίκη της.

Στήν ίδια πόλι, στην όποια ο Μέγας Κωνσταντίνος είχε συγκαλέσει την μεγάλη σύνοδο, η όποια διέτύπωσε τις κυριότερες άλήθειες της χριστιανικής πίστωσης, στη Νίκαια της Βιθυνίας συγκάλεσε τώρα μιá δεύτερη σύνοδο. Μέλη της συνόδου αυτής ήσαν σεβάσμιοι κριτικοί, τούς όποιους είχαν άκρωτηρίσει οι εικονομάχοι κατά τις διάδες τους, πραγματικοί μάρτυρες της πίστωσης.

Και, φυσικά, ούτε τὰ θαύματα δεν έλειψαν σε μιá έποχή τέτοιας εύσεβειας. Μία μέρα μερικοί Έβραίοι πήραν μιá εικόνα τού κυρίου κι' άρχισαν να τή λογχίζουν. Μά τότε από τις τρύπες που άνοιξαν στην εικόνα, άρχισαν να τρέχη αίμα και νερό τόσο άφθονο, ώστε μπόρεσαν να στείλουν απ' αυτό σ' όλες τις μεγάλες χριστιανικές έκκλησίες τού κόσμου.

Ήσαν φανερό πεία, έπειτ' απ' αυτό, πως ο Θεός ύποστηρίζει την Ειρήνη στον άγώνα της ένάντιον των στρατιωτικών και με θαύματα τή στερέωνε στό θρόνο της.

Τέλος στις 23 Οκτωβρίου 787, ο Πατριάρχης Ταρσίσιος όδήγησε τούς πατέρες της συνόδου της Νίκαιας στό Βυζάντιο στην μεγάλη αίθουσα τού ανακτόρου των Βλαχερνών.

Ή Ειρήνη, ο αυτοκράτωρ, οι αυλικόι, οι συγκλητικοί, οι τιτλούχοι, η συντηχίες και ο λαός είχαν παραταχθή ιεραρχικά στό έσωτερικό και τό έξωτερικό τού παλατίου. Ή Ειρήνη, από τό θρόνο της, που ήταν πραγματικό θαύμα τέχνης και πλούτου, άπήγγειλε τό Σύμβολο της Πίστωσης.

Κατόπι η σάβιγγες άντηχισαν θριαμβευτικά σ' όλη την Κωνσταντινούπολι. Άμέσως οι ιερείς, άπεκάλυψαν τις άγιες εικόνες, που τόσα χρόνια τις φύλαγαν κρυμμένες και τις ξανάβαλαν στις θέσεις τους. Συγχρόνως ο λαός, όρμηχτας μ' ένθουσιώδεις κραυγές μεσ' από τούς δρόμους της πόλεως, πήγε και έξέλασε μεσ' απ' τις κρύπτες τους χιλιάδες άλλες εικόνες και με μεγάλη πομπή, τις άναστήλωσε παντού, στα παλάτια, στις έκκλησίες, στις γωνίες των δρόμων και στις πόλεις της πόλεως, απ' τις όποίες τις είχε γκρεμίσει ο Κοπρνομάχος.

Τότε, γενναίωδωρη πάντα, η Ειρήνη η Άθηναιά, άνοιξε τούς θησαυρούς τού πεθερού της Λέοντος. Ή σαούρο κι' άρχισε να τούς σκοπίζει στο λαό και στις έκκλησίες. Έκανε πολυτέλη δώρα σε όλους όσους της είχαν βοηθήσει στον άγώνα της όπερ της χριστιανικής πίστωσης.

Συγχρόνως, η μεγαλόψυχη αυτή γυναίκα συχώρησε τούς μετανοούντας εικονομάχους, τούς όποιους οι όπαδοί της δεν ήθελαν να συχωρήσουν...

Έτσι η Ειρήνη άπλόηθηκε σ' όλη την αυτοκρατορία. Τό στρατιωτικό κόμμα, στό όποιο βασιζόνταν η δύναμις των Ίσαυρων, είχε διαλυθή. Ή Ειρήνη, παντοδύναμη, σπριζόνταν στην άνάπη τού λαού της. Ό νεαρός αυτοκράτωρ δεν λογαριαζόνταν πεία, παρά μόνο σαν ένα σύμβολο που χρoίμεμε μόνο για τούς τούπους.

Κανένας χρονικογράφος δεν άναφέρει άν η εύσεβεστάτη αυτοκράτειρα Ειρήνη έννοιασε ποτέ τύψεις, γιατί παραμέρισε τό γιού της, περιφρονώντας τα μητρικά της καθήκοντα. Ό τίτλος της εύσεβεστάτης της έμεινε έπειτ' απ' τό θιαύμο της θρόνου έκκλησιαίας-ένα θρίαμβο που όφείλεται αποκλειστικά στό θάρρος της και την πολιτικότητά της-έναντιον των τρομερωτέων έχθρών της αυτοκρατορίας.

(Άκολουθεί)

Ο συγγραφέας των «Βυζαντινών Πριγκηπισσών»
διήγημος Γάλλος μισθολογγράφος Πόλ Άνταμ